Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2025)0159

Изпълнение и постигане на целите за устойчиво развитие с оглед на Политическия форум на високо равнище през 2025 г.

Резолюция на Европейския парламент от 9 юли 2025 г. относно изпълнението и постигането на целите за устойчиво развитие с оглед на Политическия форум на високо равнище през 2025 г. (2025/2014(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид член 3, параграф 5 от Договора за Европейския съюз, както и член 13 и член 208, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС),

– като взе предвид Решение (ЕС) 2022/591 на Европейския парламент и на Съвета от 6 април 2022 г. относно Обща програма на Европейския съюз за действие за околната среда до 2030 година[1],

– като взе предвид съвместното изявление от 30 юни 2017 г. на Съвета и представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, на Европейския парламент и на Комисията, относно Новия европейски консенсус за развитие – „Нашият свят, нашето достойнство, нашето бъдеще“[2],

– като взе предвид своята резолюция от 8 септември 2015 г. относно действията, предприети вследствие на Европейската гражданска инициатива „Право на вода“ („Right2Water“)[3] и своята резолюция от 5 октомври 2022 г. относно външното измерение на достъпа до вода като право на човека[4],

---

1 ОВ L 114, 12.4.2022 г., стр. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.
2 ОВ C 210, 30.6.2017 г., стр. 1.
3 ОВ C 316, 22.9.2017 г., стр. 99.
4 ОВ C 132, 14.4.2023 г., стр. 54.

– като взе предвид своята резолюция от 28 ноември 2019 г. относно извънредното положение по отношение на климата и околната среда[1],

– като взе предвид своята резолюция от 9 юни 2021 г. относно стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г.: да осигурим полагащото се място на природата в нашия живот[2],

– като взе предвид своята резолюция от 6 юли 2022 г. относно плана за действие на ЕС за социалната икономика[3],

– като взе предвид резолюцията на Общото събрание на ООН от 27 март 2023 г., озаглавена „Promoting the Social and Solidarity Economy for Sustainable Development“ (Насърчаване на социалната и солидарна икономика за устойчиво развитие),

– като взе предвид резолюцията на Международната организация на труда относно достойния труд и икономиката на грижите, приета на 112-ата Международна конференция по труда на 14 юни 2024 г.,

– като взе предвид своята резолюция от 6 юли 2022 г. относно справянето с продоволствената сигурност в развиващите се страни[4],

– като взе предвид своята резолюция от 24 ноември 2022 г. относно бъдещата европейска финансова архитектура за развитие[5],

– като взе предвид своята резолюция от 14 март 2023 г. относно съгласуваността на политиките за развитие[6],

– като взе предвид своята резолюция от 23 юни 2023 г. относно прилагането и изпълнението на целите за устойчиво развитие[7],

– като взе предвид препоръката си от 19 декември 2024 г. до Съвета относно приоритетите на ЕС за 69-ата сесия на Комисията на ООН за положението на жените[8],

– като взе предвид соята резолюция от 11 април 2024 г. относно

---

1 ОВ C 232, 16.6.2021 г., стр. 28.
2 ОВ C 67, 8.2.2022 г., стр. 25.
3 ОВ C 47, 7.2.2023 г., стр. 171.
4 ОВ C 47, 7.2.2023 г., стр. 149.
5 ОВ C 167, 11.5.2023 г., стр. 57.
6 ОВ C, C/2023/398, 23.11.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/398/oj.
7 ОВ C, C/2024/493, 23.1.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/493/oj.
8 ОВ C, C/2025/1971, 11.4.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1971/oj.

включването на правото на аборт в Хартата на основните права на ЕС[1],

– като взе предвид своята резолюция от 24 юни 2021 г. относно положението със сексуалното и репродуктивното здраве и правата в тази област в ЕС във връзка със здравето на жените[2] ,

– като взе предвид работния документ на службите на Комисията от 18 ноември 2020 г., озаглавен „Delivering on the UN's Sustainable Development Goals – A comprehensive approach“ (Изпълнение на целите на ООН за устойчиво развитие – комплексен подход) (SWD(2020)0400),

– като взе предвид работния документ на службите на Комисията от 3 ноември 2021 г., озаглавен „Better Regulation Guidelines“ (Насоки за по-добро регулиране) (SWD(2021)0305), и инструментариума за по-добро регулиране от юли 2023 г.,

– като взе предвид интегрирането на целите за устойчиво развитие (ЦУР) в рамката за по-добро регулиране, включително съобщението на Комисията от 29 април 2021 г., озаглавено „По-добро регулиране: обединяване на силите за по-добро законотворчество“ (COM(2021)0219),

– като взе предвид заключенията на Съвета от 26 май 2015 г. относно изкореняването на бедността и устойчивото развитие след 2015 г.,

– като взе предвид заключенията на Съвета от 24 октомври 2019 г. относно икономиката на благосъстоянието[3] и заключенията на Съвета от 24 юни 2024 г. относно приоритетите на ЕС в ООН по време на 79-ата сесия на Общото събрание на ООН, септември 2024 г. – септември 2025 г.,

– като взе предвид заключенията на Съвета от 22 юни 2021 г., озаглавени „Всеобхватен подход за ускоряване на изпълнението на Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие – Да „изграждаме отново, но по-добре“ след кризата с COVID-19“,

– като взе предвид препоръката на Съвета от 16 юни 2022 г. относно ученето, насочено към екологичния преход и устойчивото развитие;

– като взе предвид заключенията на Съвета от 21 юни 2022 г., озаглавени „Трансформиращата роля на образованието за устойчиво развитие и глобално гражданство като средство за

---

1 ОВ C, C/2025/1279, 13.3.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.
2 ОВ C 81, 18.2.2022 г., стр. 43.
3 ОВ C 400, 26.11.2019 г., стр. 9.

постигането на целите за устойчиво развитие (ЦУР)“,

– като взе предвид заключенията на Съвета от 24 юни 2024 г. относно целите на ЕС по отношение на помощта за развитие,

– като взе предвид съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г., озаглавено „Европейският зелен пакт“ (COM(2019)0640),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 11 март 2020 г., озаглавено „Нов план за действие относно кръговата икономика – За по-чиста и по-конкурентоспособна Европа“ (COM(2020)0098),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 12 май 2021 г., озаглавено „Път към здравословна планета за всички – План за действие на ЕС: „Към нулево замърсяване на въздуха, водата и почвата“ (COM(2021)0400), и приложенията към него,

– като взе предвид доклада на Европейската агенция за околна среда и Съвместния изследователски център на Комисията от 3 март 2025 г., озаглавен „Zero pollution monitoring and outlook 2025“ (Мониторинг на нулевото замърсяване и перспективи, 2025 г.),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 23 февруари 2022 г. относно достойния труд в световен мащаб за глобален справедлив преход и устойчиво възстановяване (COM(2022)0066),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 12 март 2024 г., озаглавено „Управление на климатичните рискове – в защита на хората и просперитета“ (COM(2024)0091),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 26 февруари 2025 г., озаглавено „Пактът за чиста промишленост: Съвместна пътна карта за конкурентоспособност и декарбонизация“ (COM(2025)0085),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 7 март 2025 г., озаглавено „Пътна карта за правата на жените“ (COM(2025)0097),

– като взе предвид писмата за определяне на ресора от председателя на Комисията Урсула фон дер Лайен до 26-имата членове на Комисията,

– като взе предвид доклада на Европейската агенция за околна среда от 4 декември 2019 г., озаглавен „The European environment – state and outlook 2020: Knowledge for transition to a sustainable Europe“ (Европейската околна среда – състояние и перспективи, 2020 г.: знания за преход към устойчива Европа),

– като взе предвид Стратегията на ЕС в областта на световното здравеопазване,

– като взе предвид третия план за действие на ЕС относно равенството между половете (GAP III),

– като взе предвид Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г.,

– като взе предвид европейската стратегия за грижите,

– като взе предвид първия доброволен преглед от ЕС на изпълнението на целите за устойчиво развитие, представен на ООН на 19 юли 2023 г.,

– като взе предвид мониторинговия доклад на Евростат от 2024 г. относно напредъка към постигането на целите за устойчиво развитие в ЕС, публикуван на 18 юни 2024 г.,

– като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 19 септември 2018 г., озаглавено „По-подходящи показатели за оценка на ЦУР – приносът на гражданското общество“, становището от 30 октомври 2019 г., озаглавено „Никой не бива да бъде изоставен при изпълнението на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие“, и становището от 8 декември 2021 г., озаглавено „Обновена стратегия за финансирането за устойчиво развитие“,

– като взе предвид Резолюция 70/1 на ООН, озаглавена „Transforming our World – the 2030 Agenda for Sustainable Development“ (2030 Agenda) (Да преобразим нашия свят – програма до 2030 г. за устойчиво развитие (Програма до 2030 г.)), приета на срещата на върха на ООН по въпросите на устойчивото развитие на 25 септември 2015 г. в Ню Йорк,

– като взе предвид Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените в адаптираната ѝ версия за младежта,

– като взе предвид Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие и глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин – Монреал, договорена на 15-ото заседание на Конференцията на страните по Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие,

– като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г.,

– като взе предвид Рамковата програма от Сендай за намаляване на риска от бедствия за периода 2015 – 2030 г., приета на 18

март 2015 г. от държавите – членки на ООН, в рамките на Третата световна конференция на ООН за намаляване на риска от бедствия,

– като взе предвид Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата (РКООНИК) и Парижкото споразумение, прието в Париж на 12 декември 2015 г. в рамките на 21-вата конференция на страните по РКООНИК (COP21) ,

– като взе предвид Десетилетието на ООН, посветено на океанологията в полза на устойчивото развитие (2021 – 2030 г.),

– като взе предвид ангажимента от Буенос Айрес, в който се очертава пътят напред за изграждане на общество, полагащо грижи, приет на 15-ата регионална конференция за жените в Латинска Америка и Карибския басейн, която беше организирана от Икономическата комисия на ООН за Латинска Америка и Карибския басейн, Регионалното бюро за Северна и Южна Америка и Карибския басейн на Службата на ООН за равенство между половете и овластяване на жените (ООН – Жени) и правителството на Аржентина и която беше проведена в Буенос Айрес от 7 до 11 ноември 2022 г.,

– като взе предвид съвместния доклад от 2024 г., озаглавен „Are we getting there? A synthesis of the UN system evaluations of SDG 5“ (Постигаме ли целите си? Синтез на оценките на ЦУР 5, извършени от системата на ООН) и публикуван от ООН – Жени, Програмата на ООН за развитие, Фонда на ООН за населението, Фонда на ООН за децата и Световната продоволствена програма,

– като взе предвид споразумението в рамките на Конвенцията на ООН по морско право за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции (БРИНЮ), от 4 март 2023 г. (Договор на ООН за откритото море),

– като взе предвид Декларацията относно премахването на насилието срещу жените,

– като взе предвид индекса за равенството между половете на Европейския институт за равенство между половете за 2024 г.,

– като взе предвид Пекинската платформа за действие и резултатите от конференциите за прегледа ѝ,

– като взе предвид Резолюция 48/13 на Съвета на ООН по правата на човека, приета на 8 октомври 2021 г., и Резолюция 76/300 на Общото събрание на ООН, приета на 28 юли 2022 г., относно правото на човека на чиста, здравословна и устойчива околна среда и Резолюция 2545(2024) на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа, приета на 18 април 2024 г., относно

интегрирането на правото на човека на безопасна, чиста, здравословна и устойчива околна среда в процеса от Рейкявик,

– като взе предвид резолюцията на Асамблеята на ООН по околната среда, озаглавена „5/10. The environmental dimension of a sustainable, resilient and inclusive post-COVID-19 recovery“ (5/10. Екологичното измерение на устойчивото, стабилно и приобщаващо възстановяване след COVID-19) и приета на 2 март 2022 г.,

– като взе предвид доклада на ООН за устойчивото развитие в световен мащаб от 2019 г., озаглавен „The Future is Now: Science for Achieving Sustainable Development“ (Бъдещето е сега – наука за постигане на устойчиво развитие),

– като взе предвид доклада на генералния секретар на ООН, озаглавен „Our Common Agenda“ (Нашата обща програма), представен пред Общото събрание на ООН, и мандата, който Общото събрание на ООН възложи с Резолюция 76/6 от 15 ноември 2021 г. на генералния секретар на ООН за предприемане на последващи действия във връзка с неговия доклад,

– като взе предвид доклада на ООН за устойчивото развитие от 2021 г., озаглавен „The Decade of Action for the Sustainable Development Goals“ (Десетилетието на действия в подкрепа на целите за устойчиво развитие), и доклада на ООН за устойчивото развитие от 2022 г., озаглавен „From Crisis to Sustainable Development: the SDGs as Roadmap to 2030 and Beyond“ (От криза към устойчиво развитие: ЦУР като пътна карта до 2030 г. и след това),

– като взе предвид Доклада на ООН за 2024 г. относно целите за устойчиво развитие,

– като взе предвид специалния доклад на Междуправителствения комитет по изменението на климата (МКИК) от 2018 г. относно глобалното затопляне с 1,5° C, специалния му доклад относно изменението на климата и земята, специалния му доклад относно океаните и криосферата на фона на променящия се климат, както и неговия Шести доклад за оценка (AR6),

– като взе предвид доклада за глобална оценка на междуправителствената научно-политическа платформа относно биоразнообразието и предлаганите от екосистемите услуги (IPBES) от 25 ноември 2019 г. относно биоразнообразието и предлаганите от екосистемите услуги, както и неотдавнашните ѝ доклади за оценка относно взаимовръзките и преобразуващите промени,

– като взе предвид доклада на Програмата на ООН за околната

среда (UNEP) от 18 февруари 2021 г., озаглавен „Making Peace with Nature: a scientific blueprint to tackle the climate, biodiversity and pollution emergencies“ (Постигане на мир с природата: научен план за справяне с извънредните ситуации, свързани с климата, биологичното разнообразие и замърсяването),

– като взе предвид публикацията от януари 2022 г. на Департамента по икономически и социални въпроси на ООН, озаглавена „SDG Good Practices: A compilation of success stories and lessons learned in SDG Implementation – Second Edition“ (Добрите практики във връзка с ЦУР – компилация от успешни примери и поуки при изпълнението на ЦУР – второ издание),

– като взе предвид доклада на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) от 10 ноември 2022 г., озаглавен „Global Outlook on Financing for Sustainable Development 2023: No Sustainability without Equity“ (Глобални перспективи в областта на финансирането за устойчиво развитие през 2023 г. – без капитал не може да се постигне устойчивост),

– като взе предвид доклада за човешкото развитие за 2023 и 2024 г., озаглавен „Breaking the Gridlock: Reimagining cooperation in a polarized world“ (Преодоляване на безизходицата: преосмисляне на сътрудничеството в един поляризиран свят),

– като взе предвид доклада от април 2024 г. на междуведомствената работна група на ООН относно финансирането за развитие, озаглавен „Financing for Sustainable Development Report 2024: Financing for Development at a Crossroads“ (Доклад за 2024 г. относно финансирането за устойчиво развитие: Финансирането на развитието е на кръстопът),

– като взе предвид инициативата на генералния секретар на ООН от февруари 2023 г. под надслов „SDG Stimulus to Deliver Agenda 2030“ (Стимул във връзка с ЦУР за изпълнение на Програмата до 2030 г.),

– като взе предвид инициативата от Бриджтаун, стартирана на 23 септември 2022 г.,

– като взе предвид инициативата „Едно здраве“ на Световната здравна организация (СЗО) и съвместния план за действие „Едно здраве“ (2022 – 2026 г.) на СЗО, Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ФАО), Световната организация по здравеопазване на животните и Програмата на ООН за околната среда,

– като взе предвид доклада на СЗО за напредъка през 2024 г. във връзка с Глобалния план за действие за здравословен живот и благополучие за всички,

– като взе предвид инициативата Spotlight, насочена към премахване на насилието над жени и момичета,

– като взе предвид Доброволните насоки на Организацията на ООН за прехрана и земеделие за обезпечаване на устойчивия дребномащабен риболов в контекста на продоволствената сигурност и изкореняването на бедността,

– като взе предвид срещата на високо равнище за нов глобален финансов пакт, която се проведе в Париж през юни 2023 г.,

– като взе предвид срещата на високо равнище за целите за устойчиво развитие (ЦУР) през 2023 г., която се проведе през септември 2023 г. по време на седмицата на високо равнище на Общото събрание на ООН;

– като взе предвид срещата на върха, посветена на бъдещето, която се проведе на 22 и 23 септември 2024 г. в Ню Йорк, резултатите от нея, Пакта за бъдещето, в който се поемат ангажименти за 56 действия за ускоряване и финансиране на устойчивото развитие, както и двете приложения към него – Глобалния цифров пакт и Декларацията относно бъдещите поколения,

– като взе предвид Четвъртата международна конференция относно финансирането за развитие, която се проведе в Севиля, Испания, от 30 юни до 3 юли 2025 г.,

– като взе предвид доклада на Мрежата за решения за устойчиво развитие от януари 2025 г., озаглавен „Europe Sustainable Development Report 2025: SDG Priorities for the New EU Leadership“ (Доклад за устойчивото развитие на Европа за 2025 г.: Приоритети във връзка с ЦУР за новото ръководство на ЕС),

– като взе предвид онлайн базата данни за действия за ускоряване на изпълнението на ЦУР (SDG Acceleration Actions),

– като взе предвид съществуващите национални и регионални инициативи, които насърчават постигането на целите за устойчиво развитие,

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид съвместните разисквания на комисията по развитие и комисията по околна среда, климат и безопасност на храните, проведени съгласно член 59 от Правилника за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по развитие и комисията по околна среда, климат и безопасност на храните (A10-

0125/2025),

А. като има предвид, че Програмата до 2030 г. и 17-те интегрирани ЦУР, включително техните 169 цели и 247 показателя, представляват единствената споделена в световен мащаб и политически договорена рамка за основани на фактите политики за справяне с общите предизвикателства и постигане на устойчиво развитие в трите му измерения – икономическо, социално и екологично – по балансиран и комплексен начин;

Б. като има предвид, че държавите – членки на ООН, са поели ангажимент да постигнат целите за устойчиво развитие в срок до 2030 г.; като има предвид, че едва при 17% от целите в рамките на ЦУР се наблюдава прогнозираният напредък, по почти половината от целите е отбелязан минимален или умерен напредък, а действията по над една трета от тях са в застой или дори са белязани от връщане назад под базовите равнища от 2015 г.; като има предвид, че вече предприетите важни стъпки в ключови области подчертават необходимостта от спешни действия за обръщане на тази тревожна тенденция и че те следва да действат като стимул за цялостното изпълнение на ЦУР;

В. като има предвид, че изпълнението на Програмата до 2030 г. предполага, че икономическото развитие върви ръка за ръка със социалната справедливост, доброто управление и зачитането на правата на човека; като има предвид, че последиците от пандемията от COVID-19, новият геополитически пейзаж, ескалиращите конфликти, геополитическото напрежение, превишаването на пределните възможности на планетата, увеличаването на зависимостта от суровини и минерали от критично значение, отрицателните последици от изменението на климата и загубата на биологично разнообразие, както и многобройните кризи в различни области засягат сериозно напредъка към постигането на ЦУР;

Г. като има предвид, че според прогнозите към 2030 г. още 175 милиона души в най-бедните държави в света ще се озоват в крайна бедност, като този брой включва 89 милиона жени и момичета[1]; като има предвид, че хората с увреждания са по-уязвими, що се отнася до бедността, поради намалените възможности за заетост и образование, по-ниските заплати и по-високите разходи за живот; като има предвид, че е спешно необходимо да се предприемат допълнителни колективни действия в отговор на бедността;

Д. като има предвид, че ЦУР, които са универсални и неделими, се

---

1 https://www.un.org/sustainabledevelopment/wp-content/uploads/2023/02/SDG-Stimulus-to-Deliver-Agenda-2030.pdf.

прилагат за всички участници, включително гражданското общество и социалните партньори и едновременно за публичния и за частния сектор; като има предвид, че тези участници следва систематично да бъдат включвани в разработването и прилагането на политиките, свързани с ЦУР; като има предвид, че ангажиментът на частния сектор по отношение на ЦУР предлага възможност за увеличаване на мащаба на действията за развитие и тяхната устойчивост чрез създаване на работни места, стимулиране на икономическия растеж и премахване на бедността;

Е. като има предвид, че ЕС подчерта своя недвусмислен ангажимент към Програмата до 2030 г. и нейните цели за устойчиво развитие; като има предвид, че напредъкът по отношение на постигането на ЦУР е неравномерен в европейските държави и че по много аспекти на устойчивото развитие не е отбелязан значителен напредък през последното десетилетие, като нарастващите равнища на бедност и все по-високите равнища на неравенство между държавите и на територията на отделните държави са заплаха за устойчивото развитие; като има предвид, че в последния доклад за мониторинг на напредъка по 8-ата програма за действие за околната среда се посочва, че ЕС не е на път да постигне целите си по по-голямата част от показателите[1]; като има предвид, че Комисията призна, че е необходимо да се постигне по-голям напредък по много ЦУР на равнището на ЕС и че е по-неотложно от всякога да се ускори изпълнението на ЦУР, като се обърне специално внимание на уязвимите хора;

Ж. като има предвид, че Комисията все още не е разработила всеобхватна стратегия за изпълнението на Програмата до 2030 г. на равнището на ЕС, нито план за финансирането на ЦУР; като има предвид, че Комисията се ангажира да възприеме подход, обхващащ всички равнища на управление, към изпълнението на ЦУР и че нейната работна програма следва да насърчава изпълнението на Програмата до 2030 г.; като има предвид, че ЕС следва да даде добър пример по отношение на гарантирането на просперитета за настоящите и бъдещите поколения в световен мащаб;

З. като има предвид, че Политическият форум на високо равнище през 2025 г. ще бъде свикан от 14 до 23 юли 2025 г. под егидата на Икономическия и социален съвет; като има предвид, че вниманието в рамките на Политическия форум на високо равнище през 2025 г. ще се съсредоточи върху насърчаването на прилагането на устойчиви, приобщаващи, основани на научните познания и фактите решения във връзка с Програмата до 2030 г.

---

1 https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/monitoring-progress-towards-8th-eap-objectives.

и нейните цели за устойчиво развитие, като стремежът е да не се пренебрегва никой; като има предвид, че по време на форума ще се извършат задълбочени прегледи на ЦУР 3 (Осигуряване на здравословен живот и насърчаване благосъстоянието на всички във всяка възраст), ЦУР 5 (Постигане на равенство между половете и овластяване на всички жени и момичета), ЦУР 8 (Насърчаване на траен, приобщаващ и устойчив икономически растеж, пълноценна и продуктивна заетост и достойни условия на труд за всички), ЦУР 14 (Опазване и устойчиво използване на океаните, моретата и морските ресурси) и ЦУР 17 (Възобновяване на глобалното партньорство за устойчиво развитие);

И. като има предвид, че здравето е незаменима основа за благосъстоянието на хората; като има предвид, че здравето е състояние на пълно физическо, психично и социално благосъстояние, а не просто липса на заболяване или на недъг[1]; като има предвид, че само в резултат на пандемията от COVID-19 беше заличен напредъкът, постигнат в рамките на едно десетилетие по отношение на глобалните равнища на очакваната продължителност на живота[2]; като има предвид, че незаразните болести, включително сърдечносъдовите заболявания, ракът, диабетът, деменцията и хроничните респираторни заболявания, са водещите причини за смърт в света; като има предвид, че пътната безопасност също е повод за безпокойство;

Й. като има предвид, че замърсяването на въздуха е важен фактор при незаразните болести и е причина за почти 7 милиона смъртни случая в световен мащаб, като над 9 от всеки 10 смъртни случая са настъпили в държави с ниски или средни доходи; като има предвид, че на равнището на ЕС замърсяването на въздуха продължава да бъде най-големият екологичен риск за здравето въпреки постигнатия напредък и че всяка година то причинява стотици хиляди случаи на преждевременна смърт;

К. като има предвид, че равенството между половете е от решаващо значение за справедливото, приобщаващо и устойчиво развитие; като има предвид, че въпреки че са направени някои стъпки напред, все още има значително неравенство; като има предвид, че с оглед на насърчаването на ЦУР 5 е необходимо да се укрепят правата на жените, да се овластят жените и момичетата, да се оспорят изградените върху предубеждения социални норми, да се премахнат вредните практики и да се води борба с дискриминацията;

Л. като има предвид, че защитата на трудовите права намалява, а

---

1 https://apps.who.int/gb/bd/PDF/bd47/EN/constitution-en.pdf?ua=1.

2 https://www.who.int/news/item/24-05-2024-covid-19-eliminated-a-decade-of-progress-in-global-level-of-life-expectancy.

неравенството по отношение на доходите се увеличава; като има предвид, че недостигът на работни места в световен мащаб достигна 402 милиона през 2024 г., а 240 милиона работници в световен мащаб са засегнати от крайни форми на бедност сред работещите[1]; като има предвид, че жените и младите хора са изправени пред по-високи равнища на безработица; като има предвид, че над една пета от младите хора са незаети с работа, учене или обучение[2];

M. като има предвид, че океаните обхващат над 70% от повърхността на нашата планета и представляват нейната най-голяма екосистема; като има предвид, че океаните играят решаваща роля като регулатор на климата, благоприятстват икономическата дейност и осигуряват поминък за над 3 милиарда души; като има предвид, че океаните представляват най-големият съюзник на света срещу изменението на климата, тъй като те генерират 50% от кислорода в света, поглъщат 25% от всички емисии на въглероден диоксид и улавят 90% от излишната топлина, генерирана от тези емисии, но че техният капацитет за поглъщане намалява; като има предвид, че 40% от океаните са силно засегнати от замърсяването, изчерпването на риболовните запаси, загубата на крайбрежни местообитания и други човешки дейности; като има предвид, че по време на Конференцията на ООН за океаните през 2022 г. генералният секретар на ООН обяви „извънредна ситуация във връзка с океаните“; като има предвид, че приобщаващото управление на океаните следва, наред с другото, да бъде основано на правата на човека, да бъде социално справедливо и да укрепва равенството между половете;

H. като има предвид, че към момента недостигът на инвестиции за постигането на ЦУР възлиза на 4 трилиона щатски долара годишно; като има предвид, че потоците от преки чуждестранни инвестиции към развиващите се страни са намалели, а приходите от парични преводи и официална помощ за развитие (ОПР) са скромни[3];

O. като има предвид, че липсата на финансиране е основна пречка за постигането на резултати в областта на равенството между половете; като има предвид, че равенството между половете е изключително важно, за да се изпълнят обещанията за устойчивост, просперитет, социална справедливост, мир и човешки напредък; като има предвид, че съдържателните и устойчиви финансови ангажименти и засилените процеси на

---

1 https://www.ilo.org/sites/default/files/2025-01/WESO25_Trends_Report_EN.pdf.

2 https://www.ilo.org/resource/news/number-youth-not-employment-education-or-training-neet-cause-concern.

3 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/Goal-17/.

бюджетиране са изключително важни, за да се подпомогне прилагането на законодателството, политиките и съобразените с равенството между половете услуги за постигане на напредък по отношение на равенството между половете по всички цели в рамките на ЦУР 5[1];

П. като има предвид, че след десетилетие на бързо натрупване на дълг равнищата на дълга на държавите с ниски, средни и високи доходи продължават да бъдат безпрецедентно високи, което ограничава способността им да инвестират в постигането на ЦУР и в действия за ефективно справяне с предизвикателствата, свързани с климата; като има предвид, че около 60% от държавите с ниски доходи са изложени на висок риск от силна задлъжнялост или са вече в състояние на силна задлъжнялост[2]; като има предвид, че съществуващото фискално пространство в силно задлъжнелите развиващи се страни се свива допълнително вследствие на външни сътресения, като например природни бедствия, различни аспекти на управлението на дълга, по-високите разходи по заемите и липсата на благоприятна международна среда за мобилизиране на вътрешни ресурси;

Р. като има предвид, че незаконните финансови потоци, свиването на данъчната основа, прехвърлянето на печалби и корупцията доведоха до спад на приходите в световен мащаб и представляват друга важна пречка за устойчивото развитие; като има предвид, че с оглед на справянето с тези предизвикателства са необходими по-висока степен на международно сътрудничество и допълнителни правила в областта на данъчното облагане;

С. като има предвид, че ЕС и неговите държави членки представляват най-големият донор на помощ за развиващите се страни, като предоставят приблизително 42% от общата официална помощ за развитие (ОПР); като има предвид, че ЕС е определил целта за колективно предоставяне на официална помощ за развитие, равняваща се на 0,7% от неговия брутен национален доход (БНД); като има предвид, че през 2023 г. колективната официална помощ за развитие от ЕС възлезе на 0,57% от БНД, като само четири държави членки изпълниха договорената цел, а няколко други съкратиха по безпрецедентен начин предоставяната от тях официална помощ за развитие; като има предвид, че за да се постигне набелязаната цел, бюджетът на ЕС за официална помощ за развитие следва да възлиза на минимум 200 милиарда евро през следващата многогодишна финансова рамка; като има предвид, че Global Gateway е стратегически инструмент, който има потенциала да постигне напредък по редица взаимосвързани ЦУР, по-специално чрез

---

1 https://equalmeasures2030.org/wp-content/uploads/2024/09/EM2030_2024_SDG_Gender_Index_EN_digital.pdf.

2 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/Goal-17/.

международни партньорства и инвестиции в транспорта, енергетиката, цифровата инфраструктура, здравеопазването и образованието;

Т. като има предвид, че политическият ангажимент на ЕС за съгласуваност на политиките за развитие беше потвърден в Новия европейски консенсус за развитие от 2017 г., в който съгласуваността на политиките за развитие беше определена като „основен елемент от стратегията на ЕС за постигане на ЦУР и важен принос към по-широката цел за съгласуваност на политиките за устойчиво развитие“; като има предвид, че съгласуваността на политиките за развитие е подход, който включва икономическото, социалното и екологичното измерение на устойчивото развитие на всички етапи на разработването на вътрешни и международни политики;

У. като има предвид, че новата администрация на САЩ взе редица дълбоко обезпокоителни и вредни решения в областта на международното развитие и хуманитарната помощ, най-вече суспендирането на 83% от финансирането за програми в рамките на Агенцията на САЩ за международно развитие (USAID); като има предвид, че се счита, че са засегнати 54 милиарда щатски долара по линия на договори за чуждестранна помощ; като има предвид, че суспендирането на финансирането на USAID и глобалните съкращения на помощта от няколко държави членки ще имат дългосрочни последици за световната програма за развитие и постигането на целите за устойчиво развитие;

Актуално състояние

1. отново потвърждава категоричния си и непоколебим ангажимент за осигуряване на пълното и своевременно изпълнение и реализиране на всички ЦУР, на техните цели и на Програмата до 2030 г. като цяло, особено с оглед на влошаващата се геополитическа, социална, икономическа и екологична обстановка; отново потвърждава твърдия си ангажимент по отношение на Пакта за бъдещето, който е решаваща стъпка към съживяване на ООН и постигане на ЦУР;

2. изразява съжаление, че световната общност сериозно изостава по отношение на изпълнението на Програмата до 2030 г. и постигането на ЦУР; съзнава, че 17-те ЦУР са взаимосвързани и взаимнозависими, и отчита, че за постигането на Програмата до 2030 г. и след това ще е необходимо да се предприемат широкобхватни и ускорени действия по всички ЦУР; подчертава, че тежките последици от пандемията от COVID-19, ескалиращите конфликти, геополитическото напрежение, социалните, здравните и хуманитарните извънредни ситуации и ускоряващите се отрицателни последици от изменението на климата представляват значителни пречки за постигането на целите в рамките на ЦУР и че са необходими повече усилия от

страна на всички участници, за да се отговори на реалните нужди;

3. отчита, че забавянето по отношение на постигането на ЦУР се утежнява от значителните различия в напредъка между различните групи държави, особено в най-бедните и най-уязвимите държави и региони; подчертава, че настоящият неравномерен напредък се изостря от суспендирането на финансирането на USAID и от съкращенията на глобалните бюджети за помощ от страна на държавите – членки на ЕС и от други държави от ОИСР; подчертава, че е необходимо да продължи да се поставя силен акцент върху сътрудничеството за развитие, за да може светът да поеме по пътя към постигането на ЦУР;

4. подчертава, че съответните политики за постигане на ЦУР в държавите с ниски и средни доходи са до голяма степен ограничени от високите равнища на задлъжнялост и високите разходи за обслужване на дълга; изтъква също така ограниченията на световната финансова структура и недостатъчната международна подкрепа; подчертава, че тези държави се нуждаят спешно от повече финансови ресурси и фискално пространство, за да се стимулира извършването на много по-големи инвестиции в ЦУР; подчертава необходимостта от световно сътрудничество за реформиране на световната финансова структура, особено с оглед на 4-ата Международна конференция за финансиране на развитието, проведена в Севиля от 30 юни до 3 юли 2025 г.;

5. подчертава спешната необходимост от международно сътрудничество и решителни трансформиращи действия, за да могат нашите общества и икономики решително да поемат по пътя към постигане на ЦУР и да предприемат действия за преодоляване на тройната криза на нашата планета, изразяваща се в изменението на климата, загубата на биологично разнообразие и замърсяването; подчертава, че целите за устойчиво развитие следва да бъдат постигнати по справедлив начин и при зачитане на пределните възможности на планетата; подчертава, че социалната устойчивост, включително намаляването на различните видове неравенство в световен мащаб, гарантирането на достъп до основни услуги и насърчаването на социалното приобщаване следва да бъдат интегрирани във всички усилия за изпълнение на ЦУР;

6. приветства, като първа стъпка, последната версия на инициативата „Бриджтаун“ по отношение на действията в областта на климата, в която се призовава за мобилизиране на допълнителни 500 милиарда щатски долара годишно за смекчаване на изменението на климата и адаптиране към него в развиващите се страни; припомня обаче, че тя все още не

отговаря на необходимото; във връзка с това настоятелно призовава ЕС и неговите държави членки да работят за осигуряване на допълнителни 1,3 трилиона щатски долара годишно за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към него, както и за загуби и щети, чрез публични преференциални и несвързани с дълг инструменти, в съответствие с Пътната карта от Баку до Белем, договорена на COP 29;

7. отново заявява, че международното сътрудничество е основно условие, за да може светът да постигне напредък по ЦУР до 2030 г. и след това, и че това сътрудничество следва да даде приоритет на укрепването на устойчивостта, стабилността и автономността на държавите партньори, особено в Африка, чрез насърчаване на възможностите за икономическо и човешко развитие и пренасочване на вниманието към ключови приоритети като храненето, здравеопазването и образованието; подчертава, че въпреки трудностите, породени от настоящата геополитическа ситуация, следва да се обърне специално внимание на регионите и общностите, които изостават в най-голяма степен, за да се гарантира, че никой няма да бъде изоставен; предупреждава, че последиците от бездействието или по-нататъшното забавяне ще бъдат поети преди всичко от най-уязвимите, но също така биха засегнали сериозно света като цяло;

8. подчертава значението на непрекъснатия достъп до висококачествени данни за климата и околната среда и изпълнението на международните задължения за докладване относно разработването на политики, основани на науката и на доказателства; отбелязва със загриженост, че неотдавнашните геополитически събития подчертават уязвимостта на глобалната климатична инфраструктура; освен това подчертава необходимостта от по-тясно сътрудничество между институциите на ЕС и световните институции, Междуправителствения комитет по изменение на климата и ООН, за да се гарантира, че както политиките на ЕС, така и политиките в световен мащаб, продължават да се основават на най-новите научни изследвания в областта на климата;

9. признава значението на ръководените от държавите стратегии за устойчиво развитие за изпълнението на ЦУР; признава, че подходите за устойчиво развитие следва да бъдат съобразени със специфичните местни условия; във връзка с това подчертава значителната роля на местните и регионалните органи за определянето, изпълнението и мониторинга на местните действия и стратегии, които допринасят за постигането на ЦУР в световен мащаб; освен това подчертава, че ефективното изпълнение на ЦУР изисква участието на широк кръг от заинтересовани страни, по-силни социални и институционални

партньорства, публични и частни инвестиции, сътрудничество и споделена отговорност между публичните участници, по-голямо участие на хората, подходящо образование и по-широко взаимодействие между публичния и частния сектор, науката и гражданското общество;

10. подчертава, че водещата роля на ЕС в изпълнението на ЦУР на световно равнище продължава да бъде от решаващо значение, особено с оглед на многобройните геополитически предизвикателства и настоящите кризи; подчертава, че ЕС и неговите държави членки следва да поемат по-силна водеща роля в координирането на глобалните усилия за обръщане на стагнацията или регресията и за улесняване и ускоряване на постигането на ЦУР, като същевременно остават надежден партньор за ефективна и устойчива помощ; подчертава важната роля на Европейския зелен пакт за изпълнението и постигането на ЦУР;

11. подчертава необходимостта от мобилизиране на подходящи финансови ресурси за преобразувания, свързани с ЦУР, и от насърчаване на съгласуваността на политиките и приобщаването на всички равнища на управление, като се дава приоритет на включването на ЦУР в изготвянето на политиките и оценките на въздействието на Комисията;

12. призовава институциите на ЕС да изпълнят дългогодишните си ангажименти за прилагане на интегрирането на принципа на равенство между половете и междусекторната перспектива във всички политики и финансиране на ЕС; изразява съжаление, че държавите все още не разполагат с 44% от данните, необходими за проследяване на ЦУР 5, и че над 80% от държавите не разполагат с данни за поне една цел по ЦУР 5[1]; поради това подчертава, че е необходимо да се укрепят националните статистически служби и да се подобрят тяхната координация и сътрудничество в световен мащаб, за да се гарантира информирано изготвяне на политиките и да се преодолеят оставащите различия в данните между половете;

13. подчертава значителната роля на ООН и годишния Политически форум на високо равнище за мониторинга и прегледа на изпълнението на Програмата до 2030 г. и ЦУР; счита, че Политическият форум на високо равнище за 2025 г. следва да се използва като възможност за предоставяне на политически насоки на високо равнище и нов тласък за активизиране на усилията и ускоряване на действията за постигане на ЦУР до

---

1 https://equalmeasures2030.org/wp-content/uploads/2024/09/EM2030_2024_SDG_Gender_Index_EN_digital.pdf.

2030 г.;

ЦУР, които са предмет на задълбочен преглед по време на Политическия форум на високо равнище за 2025 г.

ЦУР 3. Осигуряване на здравословен живот и насърчаване благосъстоянието на всички във всяка възраст

14. изразява съжаление относно незначителния или умерен напредък по повечето целеви стойности по ЦУР 3 и забавянето на темпа от 2015 г. насам в много ключови области; отбелязва със загриженост, че по-малко от 10% от целевите стойности по ЦУР 3 се развиват по план и по-малко от една трета е вероятно да бъдат постигнати до 2030 г.; изразява дълбока загриженост, че ЕС също е изпитал затруднения при около половината от показателите, анализирани от Евростат за доклада ѝ от юни 2024 г.;

15. изразява безпокойство, че напредъкът към обезпечаване на всеобщо здравно осигуряване се е забавил, като почти половината от населението на света е лишено от достъп до основни здравни услуги; изразява дълбока загриженост, че липсата на здравно осигуряване излага 2 милиарда души на финансови затруднения поради разходите за здравеопазване[1];

16. подчертава, че системите на здравеопазване са подложени на все по-голям натиск поради застаряването на населението в световен мащаб, нискокачествената здравна инфраструктура и недостига на здравни работници в световен мащаб, и припомня, че напредъкът към всеобщо здравно осигуряване изисква справяне с тези предизвикателства; подчертава значителните различия по света по отношение на адекватния брой здравни работници, като в държавите с ниски доходи се наблюдава най-ниска гъстота и разпределение на здравните работници; отбелязва, че 54 държави, предимно държави с високи доходи, се нуждаят от допълнителни 1,8 милиона здравни работници, за да запазят настоящата стандартизирана по възраст гъстота на здравните работници[2]; подчертава уязвимостта на здравните работници, които се сблъскват с увеличено работно натоварване, професионално изчерпване и проблеми, свързани с психичното здраве; препоръчва да се осигурят целенасочена подкрепа, обучение и защитни мерки за закрила на персонала на първа линия и за укрепване на капацитета на здравните екипи за реагиране при извънредни ситуации;

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

2 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

17. подчертава, че многобройните и взаимосвързани кризи, отрицателното въздействие на изменението на климата и загубата на биологично разнообразие върху здравето, икономическата нестабилност, бедността, трайните неравенства, особено сред уязвимите групи от населението и регионите, и все по-ограничените ресурси, въпреки нарастващото търсене на здравни услуги, заплашват да влошат здравната криза, да подкопаят здравната сигурност в световен мащаб и допълнително да забавят напредъка към постигането на целевите стойности по ЦУР 3;

18. изразява съжаление относно опустошителното въздействие на пандемията от COVID-19 върху здравеопазването в световен мащаб и върху напредъка към постигането на целите на ЦУР 3; подчертава, че пандемията от COVID-19 разкри съществени и трайни слабости в здравните системи и откроi значението на повишаването на готовността за действие при кризи, капацитета за реагиране при кризи и устойчивостта на здравните системи; подчертава, че заплахите за здравето не признават граници и че дадена извънредна ситуация в областта на здравеопазването на местно равнище може бързо да ескалира в световна пандемия, при която е необходимо да се предприемат координирани действия в световен мащаб и да се осъществява по-интензивно международно сътрудничество чрез надеждни многостранни здравни институции, по-конкретно СЗО;

19. изразява дълбокото си съжаление във връзка с решението на САЩ да се оттеглят от СЗО и с премахването на здравните програми по линия на USAID; подчертава, че това решение ще има тежки последици за живота на хората и достъпа им до здравни услуги в световен мащаб, ще разкрие и изостри слабостите в световните здравни системи, ще увеличи различията в здравеопазването и ще ограничи ресурсите, което ще има дългосрочни последици за здравната сигурност и устойчивост в световен мащаб; подчертава, че това оттегляне ще възпрепятства значително напредъка към постигането на ЦУР 3, като ограничи капацитета за мониторинг на заплахите за здравето, международната координация, ресурсите и лидерството, що се отнася до справянето със здравни кризи и насърчаването на справедлив достъп до здравеопазване за всички; призовава САЩ да преразгледат решението си за оттегляне от СЗО;

20. признава, че усилията за борба със заразни болести, като ХИВ/СПИН, туберкулоза, малария и пренебрегвани тропически болести, доведоха до значителен напредък през последните десетилетия; въпреки това изразява загриженост относно увеличения брой случаи на малария и туберкулоза и относно факта, че въпреки постиженията продължават да съществуват неравенства и да се появяват заплахи, което прави много групи

от населението уязвими и отслабва усилията в световен мащаб; изразява дълбоко съжаление, че прекъсването на програмите за ХИВ/СПИН би могло да заличи 20 години напредък и да доведе до над 10 милиона допълнителни случая на ХИВ/СПИН и смъртта на 3 милиона души[1]; призовава за по-ефективно прилагане на политиките и програмите за допълнително намаляване на процента на заразяване и подобряване на достъпа до лечение и превенция, особено в по-слабо развити страни;

21. отбелязва, че пренебрегваните тропически болести продължават да засягат милиарди хора, като много държави нямат подходящ достъп до лечение, което откроява спешната необходимост от укрепване на капацитета на ЕС и неговите партньори за превенция, подготовка и реагиране, особено в южното полукълбо, за да се гарантира, че ползите от световните усилия достигат до всички; призовава за въвеждане на стимули за насърчаване на научните изследвания и разработването на лекарства, насочени към тропическите болести; призовава ЕС да предприеме активни мерки за насърчаване на иновациите и ускоряване на предоставянето на лекарства;

22. отбелязва със загриженост, че въпреки подобреното предоставяне на квалифицирана помощ при раждане и намалената смъртност сред новородените в световен мащаб и смъртността сред децата под 5 години процентът на майчината смъртност в световен мащаб остава почти непроменен от 2015 г. насам; изтъква значителните различия между държавите с ниски доходи и държавите с високи доходи и тежкото положение в нестабилните държави с висока и много висока степен на опасност; призовава за решителни действия във всички държави членки, както и като част от външните политики на ЕС, да се отбележи значителен напредък по отношение на постигането на целта за 2030 г., а именно намаляване на майчината смъртност и гарантиране на всеобщ достъп до услуги в областта на сексуалното и репродуктивното здраве, включително достъп до качествени здравни услуги за майките, квалифицирана помощ при раждане, спешни акушерски грижи, всеобхватни услуги преди и след раждане, семейно планиране и законни аборти;

23. подчертава, че подобренията в намаляването на раждаемостта сред подрастващите и достъпът до съвременни методи за контрацепция не са от полза в еднаква степен за всички жени и момичета; изтъква трайните социални, икономически и регионални неравенства, които възпрепятстват разширяването на положителните тенденции; призовава ЕС приоритетно да обезпечи достъпа до безопасни и ефективни методи за контрацепция и до услуги за законен аборт във всички държави членки и да допринесе за това чрез своите външни

---

1 https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-17-march-2025.

политики; отново призовава за включване на правото на безопасен и законен аборт в Хартата на основните права на ЕС;

24. припомня, че пълното осъществяване на сексуалното и репродуктивното здраве и права (СРЗП) и поддържането на телесната автономност на жените и момичетата са от решаващо значение за постигането на равенство между половете; подчертава, че СРЗП са неразделна част от всеобщото здравно осигуряване и са от решаващо значение за постигането на ЦУР 3, по-специално цел 3.7; призовава Комисията да гарантира, че СРЗП са включени в инициативите и програмите на ЕС за всеобщо здравно осигуряване;

25. изразява съжаление, че напредъкът по отношение на деветте глобални доброволни цели, договорени в Глобалната рамка за мониторинг на незаразните болести, е бавен и неравномерен; изтъква, че при липса на по-широко прилагане на тези ефективни действия половината от всички държави няма да успеят да постигнат до 2030 г. целта за устойчиво развитие, изразяваща се в намаляване с една трета на преждевременната смъртност, свързана с незаразните заболявания; поради това призовава за засилени, координирани и многосекторни действия за предотвратяване и контрол на незаразните заболявания с цел намаляване на страданията и предотвратяване на преждевременната смъртност; освен това призовава да се даде приоритет на прилагането на стратегиите на СЗО, обхващащи т.нар. най-удачни мерки, за да се преодолеят основните рискови фактори, свързани с незаразните заболявания, включително тютюнопушенето, нездравословните хранителни режими, вредната употреба на алкохол, употребата на наркотици и липсата на физическа активност; в допълнение, призовава за пълното прилагане на Рамковата конвенция на СЗО за контрол на тютюна във всички държави, които са я подписали;

26. призовава Комисията да приведе изцяло стандартите на ЕС за качество на въздуха в съответствие с насоките на СЗО съгласно Директивата за качеството на атмосферния въздух[1]; припомня, че устойчивите градове и общности, и по-специално предприемането на мерки за справяне с нивата на замърсяване на въздуха в градските райони, са от съществено значение за насърчаване на здравето и благосъстоянието, като се има предвид, че повече от половината от световното население понастоящем живее в градовете;

27. призовава за засилени, координирани и цялостни действия,

---

[1] Директива (ЕС) 2024/2881 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2024 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа (ОВ L, 2024/2881, 20.11.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2881/oj).

многогодишно и съобразено с конкретните нужди планиране и значителни инвестиции за постигане на всеобщо здравно осигуряване; подчертава необходимостта от укрепване на здравните системи и работната сила в областта на здравеопазването, от гарантиране на равен достъп до качествени здравни услуги и безопасни, ефективни и финансово достъпни лекарства и ваксини, от насърчаване на профилактиката и лечението на заболяванията, от разработване на иновативни решения и от изграждане на приобщаващи и устойчиви здравни системи; призовава също така за предприемането на действия за справяне с утежняващите фактори на околната среда, за намаляване на броя на заболяванията и смъртните случаи от опасни химикали и замърсяване, за намаляване на рисковете от нововъзникващи и повторно възникващи зоонозни епидемии и пандемии и за борба с антимикробната резистентност; подчертава необходимостта от подкрепа за социалните и солидарните здравни организации и от справяне със социалните фактори, от които зависи здравето, и различията в достъпа до качествени грижи и услуги, включително услуги в областта на сексуалното и репродуктивното здраве, особено за уязвимите групи от населението, например жените и момичетата с увреждания, като се обръща специално внимание на пряко засегнатите региони и селските и отдалечените общности;

28. подчертава необходимостта от хоризонтално програмиране в здравната политика и от инвестиции в подготвеността във връзка със заплахите за здравето и в устойчиви системи за обществено здравеопазване; призовава за увеличаване на инвестициите в научни изследвания и разработването на ваксини и лекарства за заразните и незаразните болести, които засягат предимно развиващите се държави, за да се предостави достъп на приемливи цени до основни лекарства и ваксини; изразява съжаление, че през 2022 г. 20,5 милиона деца не са получили животоспасяващи ваксини[1]; отбелязва, че достъпът до ваксини трябва да бъде справедлив, за да може ответните действия в световен мащаб да бъдат ефективни; призовава за използването на инициативи като Global Gateway за улесняване на инвестициите в местното производство на лекарства и медицински технологии и за предотвратяване на бъдещи извънредни здравни ситуации чрез укрепване на капацитета в цял свят;

29. отново потвърждава ангажимента си към подхода „Едно здраве“; счита, че прилагането на подхода „Едно здраве“ е от ключово значение за постигането на напредък по ЦУР 3; освен това подчертава необходимостта Комисията и държавите членки да прилагат изцяло стратегията на ЕС в областта на световното

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

здравеопазване, като наблюдават нейното изпълнение и докладват редовно на Парламента относно постигането на нейните цели;

30. припомня, че достъпът до финансово достъпни и качествени лекарства зависи и от трансфера на технологии и знания; поради това подчертава възможностите за гъвкавост, предвидени в Споразумението на СТО относно свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост (ТРИПС), потвърдени с Декларацията от Доха, като легитимни политически мерки, които правителствата могат да използват за защита и насърчаване на общественото здраве, като поставят ограничения и гаранции за прилагането на правата върху интелектуалната собственост; настоятелно призовава ЕС да гарантира, че търговските споразумения с развиващите се държави изцяло подкрепят тази цел;

31. подчертава, че рисковете, свързани с околната среда, представляват една четвърт от тежестта на заболяванията в световен мащаб[1]; припомня, че както е отразено и в подхода „Едно здраве“, здравето на човека и животните зависи от здравето на планетата и че здравословната околна среда е всеобщо право на човека и основен стълб на устойчивото развитие и благополучието на хората; приветства широката подкрепа в Общото събрание на ООН за признаването на правото на чиста, здравословна и устойчива околна среда като всеобщо право на човека[2] и призовава за неговата ефективна защита на равнището на ЕС; подчертава необходимостта от забрана на най-опасните химикали, включително забрана на веществата, нарушаващи функциите на ендокринната система, и от постепенно премахване на перфлуороалкилираните и полифлуороалкилираните съединения (PFAS), като се позволи тяхната употреба само когато това е определящо за секторите от критично значение, например в медицинските изделия, фармацевтичните продукти и продуктите, необходими за двойния преход към неутрална по отношение на климата и цифрова икономика; подчертава необходимостта от забрана и на износа на химически пестициди, които са забранени в ЕС, за трети държави;

32. подчертава нарастващите рискове за здравето вследствие на кризата в областта на климата, включително все по-честите случаи на свързани с горещините заболявания и респираторни и сърдечносъдови заболявания и разпространението на векторни преносими заболявания и на болести, предавани чрез водата; призовава за полагане на специални усилия за защита на

---

1 https://www.who.int/data/gho/data/themes/public-health-and-environment.

2 https://docs.un.org/en/A/RES/76/300.

уязвимите групи от населението, включително възрастните хора, децата, хората с вече съществуващи здравни проблеми, хората с увреждания и общностите с ниски доходи, които са изправени пред непропорционално високи рискове за здравето, свързани с изменението на климата; настоятелно призовава за прилагане на местни планове за действие във връзка с горещините, за осигуряване на достъпни подслони и за провеждане на целенасочени кампании по време на екстремните метеорологични явления;

33. освен това подчертава, че екстремните метеорологични явления повреждат здравната инфраструктура и прекъсват енергийните доставки и веригите на доставки, като по този начин застрашават достъпа до медицински грижи и лечение от критично значение; подчертава необходимостта от инвестиции в устойчиви на изменението на климата здравни системи, включително в устойчива на бедствия инфраструктура, възобновяеми енергийни източници в медицинските съоръжения и стабилни системи за водоснабдяване и канализация; призовава за интегриране на системите за ранно предупреждение, мобилните здравни звена и децентрализираните модели на здравеопазване, основани на общността, за да се гарантира непрекъснатост на грижите при извънредни ситуации, свързани с климата; призовава Комисията и държавите членки да интегрират устойчивостта спрямо изменението на климата във всички политики в областта на общественото здраве и в националните здравни стратегии; насърчава използването на съобразени с ЦУР показатели за наблюдение на въздействието на изменението на климата върху здравето и за насочване на стратегиите за адаптиране на равнището на ЕС и на национално равнище;

ЦУР 5. Постигане на равенство между половете и предоставяне на повече права на всички жени и момичета

34. изразява дълбока загриженост относно бавния напредък по отношение на равенството между половете, като по-голямата част от показателите изостават, и относно риска от по-нататъшно отстъпление по отношение на равенството между половете и правата на жените, включително от действия, които стесняват гражданското пространство за защитниците на правата на жените; счита, че съкращенията на помощта за развитие вече оказват отрицателно въздействие върху овластяването на жените и равенството между половете; отново потвърждава равенството между половете като отделна цел и катализатор за напредъка на другите цели за устойчиво развитие; призовава за силна водеща роля на ЕС в международен план в насърчаването на равенството между половете и правата на жените чрез политическа и финансова помощ;

35. призовава за ускорени, целенасочени действия за прекратяване на всички форми на насилие и тормоз срещу жени и момичета, включително сексуално и основано на пола насилие и улеснено от технологиите основано на пола насилие, както и за прекратяване на вредни практики като детските, ранни и принудителни бракове, т.нар. насилие, основано на „чест“, стерилизацията и гениталното осакатяване на жени; припомня, че над 230 милиона момичета и жени са били подложени на генитално осакатяване[1], и изразява съжаление относно факта, че според новите оценки броят на случаите се е увеличил с 30 милиона в сравнение с 2016 г.[2]; продължава да бъде сериозно загрижен относно високите равнища на майчина смъртност в световен мащаб, по-специално в държавите с ниски и средни доходи; подчертава, че изнасилването продължава да бъде едно от най-широко разпространените нарушения на правата на човека, и призовава за установяване на общо определение за изнасилване въз основа на липсата на съгласие; подчертава, че целите на ЦУР 5 също трябва да играят важна роля в отношенията на ЕС с трети държави;

36. подчертава, че жените са непропорционално засегнати от изменението на климата, особено в най-слабо развитите държави и в селските райони; подчертава, че това непропорционално въздействие представлява своеобразна заплаха за техния поминък, здраве и безопасност, включително повишена продоволствена и водна несигурност, повишено излагане на основано на пола насилие в контекста на разселването и миграцията, свързани с изменението на климата, и по-голяма икономическа нестабилност поради зависимостта от чувствителни към изменението на климата сектори; подчертава, че четири пети от разселените поради кризата в областта на климата са жени и момичета[3]; призовава плановете за действие в областта на климата да включват подкрепа за жените и за участието на жените във вземането на решения в областта на климата на всички равнища; призовава за укрепване на здравните системи с цел справяне със свързаните с изменението на климата заболявания, засягащи жените, и за насърчаване на образованието относно адаптирането към изменението на климата; очаква новия план за действие относно равенството между половете съгласно Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата (РКООНИК); призовава Комисията и

---

1 https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/female-genital-mutilation.

2 https://www.unicef.org/press-releases/over-230-million-girls-and-women-alive-today-have-been-subjected-female-genital.

3 https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/women#:~:text=When%20extreme%20weather%20disasters%20strike%2C%20women%20and,of%20climate%20change%20are%20women%20and%20girls.

държавите членки да осигурят лидерство за приемането на нов амбициозен и ефективен план за действие относно равенството между половете в рамките на COP30;

37. изразява съжаление, че сексуалните и репродуктивните права на жените продължават да бъдат ограничени в световен мащаб, и подчертава, че е важно да се преодолеят пречките, които възпрепятстват способността на жените да вземат решения относно контрацепцията, достъпа до здравни грижи и изразяването на съгласие за сексуални действия, и отчита, че социално-икономическите фактори, образованието и географското местоположение оказват значително влияние върху способността на жените да упражняват тези права; припомня ангажимента на ЕС за утвърждаване, защита и реализиране на правото на всеки човек да има пълен контрол и да решава свободно и отговорно въпросите, свързани с неговата сексуалност и с неговите сексуални и репродуктивни права, без дискриминация, принуда и насилие; предупреждава, че целите, определени в ЦУР 5, няма да бъдат постигнати, ако не се осигури всеобщ достъп до сексуално и репродуктивно здраве и репродуктивни права в ЕС и в световен мащаб, и призовава ЕС да отдаде приоритетно значение на този въпрос в политиката и финансирането и да утвърди правото на законен и безопасен аборт в Хартата на основните права на ЕС; отново изтъква, че всички жени трябва да имат достъп до здравни услуги в областта на половото и репродуктивното здраве, включително информация и обучение по възпроизводство и семейно планиране, и призовава за интегриране на репродуктивното здраве в националните стратегии и програми; призовава за увеличаване на инвестициите в тези области, за да се осигури достъп до всеобхватни и недискриминационни услуги;

38. призовава да се продължи финансирането за програми, целящи да насърчат правата, овластяването и автономността на жените и борбата срещу всички форми на насилие, основано на пола; призовава Комисията да гарантира, че 85% от всички нови външни действия включват равенството между половете като важна или основна цел и че 20% от официалната помощ за развитие във всяка държава се разпределя за програми, в които равенството между половете е една от основните цели; освен това призовава Комисията да осигури систематичното прилагане на щателен анализ на равенството между половете, събирането на разбити по полов признак данни, бюджетирането, съобразено с равенството между половете, и извършването на оценки на въздействието върху равенството между половете;

39. изразява съжаление, че през 2022 г. помощта за равенството между половете от страна на донорите на Комитета за подпомагане на развитието (КПР) към ОИСР намаля, което беше първият такъв случай, след като в течение на десетилетие се е

увеличавала[1]; отбелязва, че само 4% от подлежащата на разпределение официална помощ за развитие е била насочена към равенството между половете като основна цел[2]; подчертава, че е необходимо да се мобилизират нови ресурси, за да се възобнови постигането на напредък в областта на равенството между половете; изразява съжаление, че от стартирането на третия план за действие относно равенството между половете едва 3,8% от всички действия, съобразени с равенството между половете/целенасочени действия, са имали за основна цел равенството между половете, което изостава от целта от 5%, посочена в Регламента за ИССРМС[3]; призовава държавите членки и Комисията да увеличат значително броя на действията на ЕС, чиято основна цел е насърчаването на равенството между половете; призовава ЕС да увеличи финансирането на многостранни фондове за равенство между половете, като например ООН – Жени, и за сексуално и репродуктивно здраве, като например Фонда на ООН за населението и Глобалния фонд за борба със СПИН, туберкулоза и малария;

40. припомня, че жените като цяло извършват по-голямата част от неплатения домашен труд и труда по полагане на грижи, което налага непропорционална тежест на домакинствата с по-ниски доходи, като допринася за бедността, неравенството и несигурните условия на живот и намалява участието на жените на пазара на труда; призовава за по-силно насърчаване на правото на всяка жена да балансира професионалния и личния си живот въз основа на съвместна отговорност и условия на труд, които улесняват съвместяването на личния, семейния и професионалния живот; призовава за ускорени усилия с цел да се премахне разликата в заплащането и в пенсиите на жените и мъжете, включително в икономическия сектор на полагането на грижи, както и за да се вземат мерки срещу хоризонталната и вертикалната сегрегация на пазара на труда; освен това призовава да се положат усилия за гарантиране на пълноценното, равноправно и съдържателно участие и лидерство на жените и възможностите за вземане на решения в публичния и частния сектор, включително във всички аспекти на мира и

---

1 https://www.oecd.org/en/publications/development-finance-for-gender-equality-2024_e340afbf-en.html.

2 https://www.oecd.org/en/publications/development-finance-for-gender-equality-2024_e340afbf-en.html.

3 Регламент (ЕС) 2021/947 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юни 2021 г. за създаване на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа, за изменение и отмяна на Решение № 466/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета (ОВ L 209, 14.6.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

сигурността; призовава за допълнително насърчаване на участието на жените в науката, технологиите, инженерството и математиката;

41. признава спешната необходимост да се отговори на отрицателните тенденции, възпрепятстващи напредъка в областта на равенството между половете в ЕС, включително насилието, основано на пола, и все по-разпространения сексистки политически дискурс; във връзка с това приветства пътната карта на Комисията за правата на жените като ориентир за бъдещи действия на ЕС в тази област както в рамките на Съюза, така и извън него, и за оформянето на новата стратегия за равенство между половете от 2026 г. нататък; подчертава, че тази пътна карта следва да насърчава прилагането на законодателни и незаконодателни мерки за по-голям напредък и отчетност по ЦУР 5, и призовава за по-голямо участие на държавите членки; настоятелно призовава за всеобхватен подход по отношение на услугите за сексуално и репродуктивно здраве, на междусекторната дискриминация и на защитата на уязвимите жени;

42. изразява съжаление във връзка с нарастващите необосновани нападения срещу организации на гражданското общество, по-специално организации за защита на правата на жените, както в ЕС, така и по света; подчертава необходимостта от създаване на механизъм за закрила на защитниците на правата на човека в ЕС с особен акцент върху жените, ЛГБТИК+ лицата и защитниците на правата на човека в областта на СРЗП; призовава за пълно изпълнение на политиките за равенство между половете (план за действие относно равенството между половете, стратегия за равенство между половете), включително в техните компоненти за сексуално и репродуктивно здраве и права, и настоява, че това изпълнение трябва да бъде подкрепено с подходящо финансиране, включително за организациите за правата на жените и за сексуално и репродуктивно здраве и права, както и информация относно семейното планиране, финансово достъпна контрацепция, безплатен, безопасен и законен аборт и майчино здравеопазване; подчертава, че организациите за защита на правата на жените продължават да бъдат системно финансирани в недостатъчна степен, като получават по-малко от 1% от официалната помощ за развитие в световен мащаб;

43. потвърждава, че въпреки постигнатия напредък 122 милиона момичета по света остават извън училище[1]; подчертава, че равният достъп до образование е от основно значение за устойчивото развитие, намаляването на бедността и

---

1 https://www.unwomen.org/en/news-stories/press-release/2025/03/fast-facts-30-years-of-uneven-progress-for-adolescent-girls.

икономическия просперитет, тъй като овластява жените и момичетата да участват пълноценно в обществото; призовава за интегриране на съобразени с равенството между половете стратегии в образователните политики, така че да се преодолеят тези неравенства; призовава държавите членки да гарантират, че в началните и средните училища се предоставя образование, което се съсредоточава върху борбата с основаното на пола насилие и свързаните с пола стереотипи; подчертава, че инвестирането в образованието на момичетата носи голяма възвращаемост за идните поколения, като допринася пряко за реализирането на техните основни права и ги защитава от всякакви форми на насилие, и същевременно допринася за по-добро благосъстояние на цялото общество;

44. потвърждава непропорционалната уязвимост на жените и момичетата по време на конфликти и хуманитарни кризи, включително повишения риск, пред който са изправени, от сексуално и основано на пола насилие, разселване и прекъсване на основни услуги; отново потвърждава жизненоважната роля на жените и момичетата в изграждането на мира, разрешаването на конфликти и възстановяването след конфликти, като подчертава тяхното съществено участие в мирните преговори и процесите на вземане на решения, както е посочено в Програмата за жените, мира и сигурността;

45. призовава за по-силни политики и действия, които насърчават достъпа до земя, кредити, предприемачество и образование, както и до заетост и здравеопазване, особено за жените и момичетата в уязвимо положение, жените с увреждания, бременните жени и жените в селските райони;

46. отбелязва извлечените поуки, изброени в съвместния доклад от 2024 г., озаглавен „Are we getting there? A synthesis of the UN system evaluations of SDG 5“ (Постигаме ли целите си? Синтез на оценките на ЦУР 5, извършени от системата на ООН), включително значението на ефективното ангажиране на мъжете и момчетата в програми и въпроси, които ги образоват и подпомагат в поведенческата промяна, необходима, за да бъдат постигнати целите, или отдаването на по-траен и всеобхватен приоритет на тези цели в хуманитарен контекст;

47. изразява съжаление във връзка с регресията на правата на ЛГБТИК + лицата и трансфобията, която застрашава равенството между половете; осъжда факта, че между 2021 г. и 2022 г. само три организации срещу ЛГБТИК + са отчели приходи в размер на 1 милиард щатски долара, докато 8 000 глобални получатели на безвъзмездни средства в полза на ЛГБТИК + лицата

получават общо 905 милиона щатски долара[1]; предупреждава за тревожното увеличаване на финансирането, насочено срещу равенството между половете, което има за цел да противодейства на прогресивните постижения на правата на жените и ЛГБТИК + през последните десетилетия;

48. призовава ЕС да забрани центровете за конверсия в държавите членки и да направи всичко възможно, за да предотврати тази практика навсякъде;

ЦУР 8. Насърчаване на траен, приобщаващ и устойчив икономически растеж, пълноценна и продуктивна заетост и достоен труд за всички

49. изразява тревога, че целевите стойности по ЦУР 8 са изправени пред най-високите равнища на застой или отстъпление сред онези ЦУР, които са предмет на задълбочен преглед в рамките на Политическия форум на високо равнище за 2025 г.;

50. изразява загриженост относно намаляването през последното десетилетие на трудовите права, свободата на сдружаване и правата на колективно договаряне, като подчертава неговото неблагоприятно въздействие върху социалната справедливост и усилията за насърчаване на продуктивна заетост и достоен труд за всички; изразява съжаление, че една пета от световното население живее в държави с високи равнища на неравенство[2]; потвърждава необходимостта от засилване на социалните мерки за справяне с неравенствата в съответствие с принципа „никой да не бъде изоставен“, като се вземат предвид социалните последици от инфлацията, нарастващия бюджетен натиск, геополитическото напрежение и рисковете за здравето и безопасността на работниците, произтичащи от изменението на климата и екстремните метеорологични явления; подчертава значението на справедливия преход за декарбонизацията на икономиката, за да се гарантира, че преходът е възможно най-честен и приобщаващ за всички заинтересовани страни;

51. призовава за по-силни политики и смели действия за насърчаване на приобщаващото и устойчиво икономическо развитие; настоятелно призовава ЕС и световните партньори да използват инструменти като Global Gateway за привличане на множество източници на финансиране, включително инвестиции

---

1 Обзор на политиката на ODI, „Where next for feminist foreign policy on funding feminist movements?“, (Кои са следващите цели за феминистката външна политика относно финансирането на феминистки движения?), https://media.odi.org/documents/ODI-ET-FundingMovements-PB-EN-May24-Final.pdf.

2 https://www.worldbank.org/en/publication/poverty-prosperity-and-planet.

от частния сектор, зачитане на социалните и екологичните стандарти и създаване на достойни работни места, което ще намали неравенството в доходите и гарантира, че никой няма да бъде изоставен; признава ролята на частното финансиране за преодоляване на недостига от финансиране за постигане на ЦУР; подчертава обаче необходимостта от публични инвестиции в критични услуги като здравеопазването, образованието и социалната закрила;

52. подчертава необходимостта от преодоляване на териториалните и жилищните неравенства чрез подкрепа за достъпа до финансово достъпни, подходящи и енергийно ефективни жилища, особено в необлагодетелстваните градски и селски райони; призовава за увеличаване на инвестициите в интегрирано развитие на общностите, социална инфраструктура и основни услуги за насърчаване на социалното сближаване и икономическото приобщаване; насърчава подкрепата за местните и регионалните органи при изпълнението на устойчиви, приобщаващи и издръжливи стратегии за развитие, които свързват климат, здравеопазване, жилищно настаняване, мобилност и социално приобщаване;

53. изразява загриженост, че икономическият растеж в много развиващи се държави остава бавен и неравномерен и често е възпрепятстван от структурни слабости, икономически неравенства, политическа нестабилност, външни сътресения и от нарастващото въздействие на изменението на климата; подчертава, че местните инициативи, насочени към уникалните потребности на общностите, играят жизненоважна роля за насърчаване на справедливия икономически растеж; подчертава, че регионалното сътрудничество по икономическите коридори засилва търговията, инвестициите, устойчивата индустриализация и икономическата диверсификация;

54. препоръчва увеличаване на публичните и частните инвестиции в научни изследвания, устойчиви бизнес практики, екологичния и цифровия преход, качествено образование и развитие на уменията, включително преквалификация и повишаване на квалификацията, както и привеждането им в съответствие с търсенето на пазара, и подкрепа за малките и средните предприятия и стартиращите предприятия по отношение на достъпа до финансиране и насърчаване на инвестициите и иновациите; отново изтъква необходимостта от специален акцент върху насърчаването на икономическото овластяване на жените и върху гарантирането на равен достъп до бизнес възможности; призовава за приобщаващи политики за хората с увреждания на работното място;

55. повтаря значението на политиките, които подкрепят младежката заетост, образованието и професионалното обучение; подчертава

значението за устойчивото развитие, което има увеличаващото се младо население в Южното полукълбо; настоява, че е важно да се създадат по-силни връзки между образованието, развитието на умения и заетостта, за да се даде възможност за достъп до достоен труд в условията на бързо променящия се пазар на труда;

56. подчертава, че инициативите, насочени към стимулиране на икономическия растеж, следва да вървят ръка в ръка със социалната справедливост, равенството между половете, трудовите права и опазването на околната среда; призовава ЕС да се ангажира конструктивно и да работи за приемането на Договора на ООН за бизнеса и правата на човека;

57. изразява съжаление, че повече от половината от работната сила в световен мащаб е наета на работа неформално[1], което създава значителна пречка пред социалната справедливост и приобщаващия растеж; изразява дълбока загриженост, че в най-слабо развитите държави, в Африка на юг от Сахара и в Централна и Южна Азия почти девет от всеки десет работници все още са наети неофициално[2];

58. отбелязва, че въпреки че брутният вътрешен продукт остава важен показател за икономическите резултати, следва да се вземат предвид допълнителни показатели, отразяващи социалните и екологичните измерения, за да се постигне по-балансиран и информиран подход към изготвянето на икономическите политики;

59. призовава за допълнителни мерки за премахване на принудителния труд и трафика на хора и за прекратяване на всички форми на детски труд, включително набирането и използването на деца войници;

ЦУР 14. Опазване и устойчиво използване на океаните, моретата и морските ресурси за устойчиво развитие

60. подчертава тревожните тенденции на замърсяване на морската среда, еутрофикация на крайбрежните води, увеличаване на киселинността на океанските води, повишаване на температурите, прекомерен риболов, намаляване на морското биологично разнообразие, унищожаване на местообитанията, неустойчиви промишлени практики, подводен шум и

---

1 https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/04/informality-and-globalisation_d7548f2e/c945c24f-en.pdf, https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

2 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

замърсяване на вътрешните водни басейни, които индивидуално и съвместно застрашават морските екосистеми и крайбрежните общности, особено в развиващите се страни и уязвимите региони, и възпрепятстват постигането на целевите стойности по ЦУР 14;

61. изразява съжаление относно липсата на действителен напредък към постигането на целевите стойности по ЦУР 14 и, в някои случаи, техните влошаващи се перспективи, по-специално поради липсата на ефективни мерки, наред с нарастващия икономически натиск; изразява тревога, че не е постигната нито една от целевите стойности по ЦУР 14 за 2020 г.; счита, че незначителният или умерен напредък и високите равнища на застой и отстъпление означават, че глобалните действия са далеч от скоростта и мащаба, необходими за своевременното постигане на целевите стойности по ЦУР 14; припомня, че равнопоставеността както по отношение на ползите, така и при споделянето на разходите е от съществено значение за изпълнението на ЦУР 14;

62. отбелязва, че ЦУР 14 продължава да бъде сред най-слабо финансираните цели за устойчиво развитие и че настоящият недостиг на финансиране се оценява на около 150 милиарда щатски долара годишно; подчертава, че Конференцията на ООН за океаните през 2025 г. следва да даде нов тласък за премахване на съществуващия недостиг на финансиране и за създаване на стабилна и благоприятна среда за мобилизиране на повече финансиране за постигането на целите на ЦУР 14; призовава ЕС и неговите държави членки да увеличат финансовия си принос за опазването и възстановяването на морските екосистеми; призовава Комисията да разпредели целеви средства за Европейския пакт за океана, предназначен за опазването на океаните и справедливия преход към устойчива синя икономика в полза на крайбрежните общности, икономическия растеж и обществото като цяло;

63. подчертава необходимостта от опазване на океаните като единен субект и от тяхното устойчиво използване; призовава за цялостен подход, който да интегрира опазването и възстановяването на околната среда, просперитета, социалната справедливост, устойчивостта и конкурентоспособността, както и за всеобхватна рамка, която да служи като единна отправна точка за всички политики, свързани с океаните; очаква предстоящият Европейски пакт за океаните да даде международен пример, като предостави такъв цялостен подход към всички свързани с океаните политики и съгласуваност между всички области на политиката, свързани с океаните;

64. счита, че са спешно необходими обвързващи глобални мерки и екосистемен подход, така че да се преодолеят недостатъците, да

се ускорят действията и да се гарантира дългосрочното здраве на океаните, също и особено при променящите се климатични условия; подчертава, че тези мерки следва да гарантират защитата на правата на човека и на нашите морски екосистеми; счита, че е особено необходимо да се подкрепи справедливият преход към устойчив риболов, да се води борба с незаконния, недекларирaн и нерегулиран риболов, да се обърне внимание на нарастващия брой инвазивни чужди видове, да се засили прозрачността в сектора на морските храни, да се защитят правата на дребномащабните рибари, да се засилят усилията за опазване и възстановяване на морската среда и да се приеме глобален договор относно замърсяването с пластмаси; припомня, че Законодателният акт на ЕС за възстановяване на природата е един от инструментите, чрез които ЕС изпълнява международните си ангажименти за възстановяване на морските и крайбрежните екосистеми;

65. призовава за засилени глобални действия за справяне с повишаването на киселинността и температурата на океаните, за да се запази ролята на океана като най-важния поглътител на въглерод на планетата и да се защити морският живот и хранителната мрежа;

66. приветства приемането на Договора на ООН за открито море (Споразумение за биологичното разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции, или БРИНЮ); изразява съжаление обаче, че към днешна дата само една от 27-те държави — членки на ЕС, е ратифицирала този договор; настоятелно призовава всички държави членки бързо да приключат своите отделни процеси на ратификация; призовава страните да продължат работата по диалога на ООН за океаните и изменението на климата и да гарантират бързото прилагане на споразумението, включително чрез мобилизиране на средства от Глобалната програма на ЕС за океаните; приветства предложението на Комисията за интегриране на Договора на ООН за откритото море в правото на ЕС;

67. припомня ангажимента по цел 3 от Глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин-Монреал за ефективно опазване на най-малко 30 % от сухоземните и вътрешните водни зони и от морските и крайбрежните зони до 2030 г. чрез създаването на защитени зони и други ефективни природоохранителни мерки на районен принцип; счита, че са необходими повече усилия за по-нататъшното разширяване на защитените морски и крайбрежни зони, за да се постигне целта от 30% и да се улесни опазването и устойчивото управление на морските видове, местообитания, екосистеми и ресурси; изразява съжаление, че ЕС изостава от постигането на целите си за защита на 30 % от морските си зони до 2030 г.;

68. изразява тревога от нарастващите равнища на замърсяване на морето, които се очаква да се удвоят или утроят до 2040 г.; подчертава, че голяма част от натиска от замърсяване върху океаните е резултат от наземни дейности; призовава за спешно въвеждане на по-строги мерки и за тяхното ускорено прилагане, за да се сложи край на замърсяването на морската среда както на равнището на ЕС, така и на международно равнище; подчертава, че пластмасите представляват най-голямата, най-вредната и най-трайната част от морските отпадъци; изразява съжаление за липсата на заключение относно първия по рода си глобален правно обвързващ инструмент относно замърсяването с пластмаси; настоятелно призовава за приемането на амбициозен, обвързващ световен договор относно замърсяването с пластмаси при възобновяването на междуправителствените преговори през 2025 г.; подкрепя позицията на ЕС, че окончателното споразумение следва да съдържа цел за намаляване на производството на първични пластмасови полимери;

69. подчертава, че е важно да се постигне напредък по плана за действие на ЕС за нулево замърсяване, който включва значителни цели за подобряване на качеството на водите, генериране на по-малко отпадъци и намаляване на загубите на хранителни вещества; отбелязва, че едва 37% от повърхностните води на Европа са в добро екологично състояние и че замърсяването с хранителни вещества струва над 75 милиарда евро годишно[1]; отбелязва освен това, че според доклада за мониторинга и перспективите за нулево замърсяване от 2025 г. само две от целите за нулево замърсяване се изпълняват съгласно предвиденото; подчертава, че изпълнението и прилагането на законодателството в областта на околната среда са от решаващо значение за постигането на целите за нулево замърсяване до 2030 г. и че са необходими допълнителни действия; отново призовава Комисията да предложи амбициозни цели на ЕС за 2030 г., за да се намали значително отпечатъкът на ЕС от материалите и потреблението и той да бъде поставен в рамките на възможностите на планетата до 2050 г., както се изисква съгласно 8-ата програма за действие за околната среда; подчертава освен това необходимостта от мобилизиране на съвременните технологии, включително изкуствения интелект, за наблюдение на замърсяването;

70. подчертава, че е важно да се прилага принципът на предпазливост при дълбоководния добив на суровини; във връзка с това отново заявява подкрепата си за международен мораториум върху търговската експлоатация на дълбоководния добив, който да продължи, докато последиците от дълбоководния

---

1 https://environment.ec.europa.eu/topics/water/water-wise-eu/polluted-water_en.

добив на суровини за морската среда, биологичното разнообразие и човешката дейност в морето не бъдат проучени и изследвани в достатъчна степен[1];

71. подчертава, че продължаващото намаляване на устойчивите рибни популации изтъква колко е важно наличието на регулаторна рамка, следваща екосистемен подход, с ефективни и прозрачни системи за мониторинг, така че да се насърчат устойчивите риболовни практики и борбата с незаконния, недекларирал и нерегулиран риболов; приветства Споразумението на СТО за субсидиите в областта на рибарството като важна стъпка напред към прекратяване на вредните субсидии, които допринасят за прекомерния риболов; призовава членовете на СТО, които все още не са го направили, да депозират своите документи за приемане, за да може споразумението да влезе в сила; освен това настоятелно призовава членовете на СТО постепенно да премахнат вредните за околната среда субсидии в морските икономически дейности, включително вредните субсидии за рибарството;

72. потвърждава, че устойчивите риболовни практики, включващи участие на общността, са от основно значение за намаляване на прекомерния улов и за гарантиране на дългосрочната устойчивост на морските ресурси; припомня, че много общности, занимаващи се с дребномащабен риболов, продължават да се сблъскват с маргинализация и нелоялна конкуренция; отбелязва, че е от съществено значение да се насърчава устойчивостта на крайбрежните и островните общности и потенциалът на синята икономика в съответствие със законодателството и целите на ЕС в областта на околната среда, като се гарантира достъп до питейна вода, устойчив транспорт, основан на правила риболов, устойчив туризъм, предприемачество и справедлив достъп до услуги; призовава Комисията да насърчава международните стандарти за устойчив риболов, за да се гарантират, наред с другото, еднакви условия на конкуренция в световен мащаб;

73. призовава ЕС да потвърди и засили подкрепата си за океанологията; насърчава предприемането на действия в полза на научните изследвания и разпространението на точни данни, наред с разработването и споделянето на най-добри практики; подчертава необходимостта от интегриране на политиката за управление на океаните с традиционните знания, науката и ангажираност от страна на общностите; призовава за

---

[1] Резолюция на Европейския парламент от 7 февруари 2024 г. относно неотдавнашното решение на Норвегия да извършва дълбоководен добив на полезни изкопаеми в Арктика (ОВ C, C/2024/6333, 7.11.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6333/oj).

разработването и прилагането на инструменти за управление на районен принцип в съчетание с други подходящи мерки за опазване;

ЦУР 17. Укрепване на средствата за прилагане и възобновяване на световното партньорства за устойчиво развитие

74. призовава ЕС да продължи да се застъпва и да работи за многостранно сътрудничество и да поеме водеща роля в осъществяването на напредък по изпълнението на ЦУР и на Програмата до 2030 г., както и да укрепва международните договори и споразумения, като Парижкото споразумение, Конвенцията за биологичното разнообразие и регионалните инициативи за опазване;

75. подчертава, че в настоящия труден и несигурен геополитически пейзаж изричното повторно ангажиране с ЦУР ще изпрати ясен сигнал на партньорите по света и ще подкрепи действията на ЕС в световен мащаб; изразява загриженост във връзка с недостига на инвестиции в размер на четири трилиона щатски долара за постигане на ЦУР[1]; подчертава, че ангажиментът на ЕС към ЦУР следва да бъде подкрепен от амбициозни финансови ангажименти в следващата Многогодишна финансова рамка за периода 2028 —2034 г.; призовава ЕС да следва засилен подход към сътрудничеството за развитие и да мобилизира и да продължи да се ангажира конструктивно с други международни участници за засилване на техните усилия за устойчиво развитие и за подкрепа на мира, равенството между половете и човешкото развитие;

76. отново потвърждава, че официалната помощ за развитие (ОПР) продължава да бъде ключов източник на публично финансиране и съществен инструмент за намаляване на бедността, преодоляване на неравенствата и подкрепа за най-уязвимите общности, особено в нестабилните, засегнатите от конфликти и най-слабо развитите държави;

77. изразява съжаление по повод на намаляването на ОПР от няколко държави – членки на ЕС; призовава всички държави членки и световните партньори да подържат ангажимента си за ОПР като ключов стълб на политиката си за развитие и да гарантират, че се отделя достатъчно финансиране, за да се изпълни ангажиментът за изразходване на 0,7% от брутния национален доход за ОПР и 0,2% като ОПР за най-слабо развитите държави; подчертава освен това, че понастоящем само 12 % от ОПР са насочени към децата, въпреки те представляват значителен дял от населението на държавите, получаващи ОПР;

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

призовава да се премахнат пречките, включително административната тежест, за да се даде възможност помощта да достигне до най-уязвимите общности;

78. призовава ЕС да засили ролята си в застъпничеството за по-големи финансови ангажименти за развитие и хуманитарна помощ на международно равнище, включително ЦУР и Парижкото споразумение, и по-специално в подкрепа на адаптирането към изменението на климата и устойчивостта в най-уязвимите региони, включително малките островни развиващи се държави и най-слабо развитите държави; призовава освен това ЕС да гарантира, че целите за финансиране в областта на климата са постигнати и се ползват с приоритет в многостранните преговори и глобалните партньорства; подчертава, че насърчаването на икономическите интереси на ЕС следва също така да включва създаването на стабилни партньорства, ръководени от взаимни интереси, и че всички външни политики на ЕС трябва да бъдат включени в по-широката рамка на Програмата до 2030 г., като същевременно политиката на ЕС за развитие и използването на ОПР от ЕС трябва да продължат да се съсредоточават върху намаляването на бедността, както е определено от Комитета за подпомагане на развитието към ОИСР;

79. подчертава, че е спешно необходимо да се преодолее недостатъчното представителство на държавите от южното полукълбо в глобалното управление и да се насърчава по-приобщаваща международна финансова архитектура; счита, че сътрудничеството Юг – Юг и тристранното сътрудничество са от решаващо значение за изпълнението на Програмата до 2030 г.;

80. настоява, че ООН е от първостепенно значение в основата на многостранната система за създаване на мирна, справедлива, равноправна, приобщаваща и основана на правила глобална система, която работи за всички, без никой да бъде изоставен; в този контекст изразява подкрепата си за бързи и ефективни реформи на Съвета за сигурност на ООН; подчертава неотложната необходимост да се преразгледа и реформира глобалното управление на международното сътрудничество за развитие, особено след съкращаването на световните фондове за подпомагане от няколко държави; подчертава, че реформите на международната финансова система следва да се ръководят от подновен ангажимент за многостранно сътрудничество;

81. подчертава решаващата роля на партньорствата с участието на множество заинтересовани страни и пълноценното участие на местните органи на управление, гражданското общество и представители на младежта и жените за постигането на целите на ЦУР, както и на пълноценното и ефективно участие на коренното население и местните общности в глобалните

партньорства в съответствие с Декларацията на ООН относно правата на коренното население; подчертава необходимостта от инициативи, ръководени от младите хора, особено в държавите от южното полукълбо и в регионите, засегнати от изменението на климата;

82. потвърждава жизненоважната и многостранна роля на организациите на гражданското общество за постигането на напредък по ЦУР, чрез ръководени на местно равнище, съобразени с контекста стратегии, които овластяват местните участници и гарантират широко и приобщаващо участие на всички равнища на обществото; в този контекст призовава за по-задълбочено участие на уязвимите общности в разработването и мониторинга на политиките, свързани с ЦУР, и за засилено сътрудничество, мобилизиране на ресурси и участие на множество заинтересовани страни за постигане на напредък по ЦУР; призовава за участие на гражданското общество и гражданско пространство, така че да се гарантира, че публичните средства не финансират репресивни режими; подчертава, че достъпът до структурно финансиране е необходим за ефективното участие на гражданското общество в изготвянето на политиките;

83. призовава за по-добър мониторинг на изпълнението на ЦУР на регионално и местно равнище, включително чрез подкрепа за доброволните прегледи на местно равнище; подчертава, че е важно да се подобри наличието на надеждни данни и да се събират и използват данни, разбити по доходи, възраст, пол, увреждания и география; подчертава необходимостта да се модернизира статистиката и да се укрепи изграждането на капацитет за данни в държавите от южното полукълбо;

84. призовава ЕС и неговите държави членки да подкрепят намаляването на дълга и преструктурирането на дълга в световен мащаб за развиващите се страни, особено за тези от южното полукълбо, като вземат предвид принципите на ООН за търговия и развитие за насърчаване на отговорно отпускане и вземане на държавни заеми; призовава освен това за цялостни реформи на световните финансови институции, включително многостранните банки за развитие, за да се повиши тяхната ефективност, справедливост и отговорност в подкрепа на изпълнението на ЦУР; подчертава, че съществуващите инструменти и банки за развитие, като например Европейската банка за възстановяване и развитие, следва да бъдат обект на по-голямо внимание;

85. подчертава, че е необходимо Инструментът за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество – Глобална Европа, включително програмите Global Gateway, да бъдат приведени в съответствие с ЦУР, Парижкото споразумение

и с показателите за човешкото развитие; призовава за по-голямо участие на Парламента, като той играе по-активна роля в контрола на програмите по линия на Global Gateway, гарантирайки тяхната ефективност и правилно изпълнение;

86. настоява, че инициативата Global Gateway изисква по-стратегически и координиран подход, който включва строги критерии, съобразени с ЦУР и с целите на Парижкото споразумение и с основните ценности на ЕС, включително правата на човека, доброто управление, демокрацията, прозрачността и екологичната устойчивост; потвърждава потенциала на Global Gateway да допринася за устойчивото развитие; подчертава, че той трябва да бъде прозрачен в своя процес на планиране и да разполага с ясни механизми за мониторинг и оценка на неговото въздействие;

87. подчертава необходимостта от по-ясна комуникация, координация и съгласуване на проектите по линия на Global Gateway със съществуващите политики на ЕС за развитие; подчертава в този контекст, че ЕИБ следва да засили сътрудничеството си с други международни финансови институции и национални банки за развитие, за да увеличи максимално въздействието на своите интервенции, като същевременно гарантира, че нейните дейности са в пълно съответствие с целите на Парижкото споразумение и с ЦУР;

88. отново призовава Комисията и държавите членки да засилят сътрудничеството с партньорите в борбата с организираната престъпност, корупцията, незаконните финансови потоци, вредната данъчна конкуренция, отклоненията от данъчно облагане и избягването на данъци; призовава за засилване на сътрудничеството с развиващите се държави по данъчни въпроси, включително по отношение на капацитета, цифровизацията и укрепването на техните данъчни системи; приветства създаването на междуправителствен процес за приемане на конвенция на ООН за данъчното облагане като нова глобална рамка за международно сътрудничество в областта на данъчното облагане; подчертава ключовата роля на прогресивното данъчно облагане за осигуряването на приходи за финансиране на устойчивото развитие; подкрепя решението на финансовите министри на държавите от Г-20 да гарантират, че лицата с свръхвисока нетна стойност на активите се облагат ефективно;

Перспективи

89. отново заявява, че ЦУР са единственият глобално съгласуван и всеобхватен набор от цели относно основните предизвикателства, пред които са изправени както развитите, така и развиващите се държави, и са най-добрият инструмент за

справяне с първопричините на тези предизвикателства; подчертава, че изпълнението на Програмата до 2030 г. зависи от глобалното сътрудничество и засилените и ускорени действия от страна на всички участници; призовава ЕС да удвои действията си и да поеме водеща роля за постигането на напредък през петте години преди крайния срок през 2030 г., за да се ускорят действията за обръщане на отрицателните тенденции и за насърчаване на по-справедливо, мирно и устойчиво бъдеще за всички;

90. подчертава, че съгласуваността на политиките за развитие е обвързващо задължение по силата на член 208 от ДФЕС, което има за цел интегрирането на икономическото, социалното и екологичното измерение на устойчивото развитие на всички етапи от цикъла на създаване на политики, за да се насърчат полезните взаимодействия между различните области на политиката, като се установят и съгласуват евентуалните компромиси и като се предприемат мерки във връзка със страничните ефекти на международно равнище от политиките на ЕС;

91. подчертава възможността, предоставена от ЦУР, за насърчаване на устойчива икономика, ориентирана към благосъстоянието и хората; подчертава необходимостта от всеобхватен подход, който да гарантира дългосрочна устойчивост и просперитет след 2030 г. в съответствие с различните нужди и обстоятелства в различните държави;

92. приветства Пакта за бъдещето, в който се поемат ангажименти за 56 действия за ускоряване и финансиране на устойчивото развитие, за гарантиране, че технологиите са от полза за хората и планетата, за инвестиране в младите хора, за подкрепа на правата на човека и равенството между половете и за трансформиране на глобалното управление; призовава ангажиментите, поети по време на срещата на върха за бъдещето и отразени в Пакта за бъдещето, да бъдат превърнати в конкретни действия и измерими цели; настоятелно призовава ООН да започне подготовката на всеобхватна стратегия за периода след Програмата до 2030 г., основана на глобален ангажимент за устойчиво развитие;

93. приветства резултата от Четвъртата международна конференция за финансиране на развитието в Севиля като значително усилие за реформиране на международната финансова архитектура, справяне с разходите по заемите и увеличаване на инвестициите с цел преодоляване на недостига на финансиране за устойчивото развитие;

94. призовава за планове за изпълнение с конкретни срокове за постигането на ЦУР до 2030 г. и за определяне на амбициозни

цели след това; във връзка с това призовава Комисията да даде пример и да разработи всеобхватна стратегия, придружена от структуриран план за изпълнение на ЦУР с ясни, конкретни и конкретни цели; освен това призовава следващата многогодишна финансова рамка на ЕС да бъде в пълно съответствие с ЦУР;

95. приветства първия доброволен преглед от страна на ЕС на изпълнението на ЦУР през 2023 г.; счита, че неговите заключения могат да послужат като солидна основа за всеобхватна стратегия на ЕС за ЦУР, която следва да включва актуализирана система за мониторинг, отчитаща вътрешното и външното въздействие на ЕС върху процеса на ЦУР; настоява тези прегледи да станат редовни, а заключенията от тях да се вземат предвид в предложенията на Комисията;

96. счита, че успехите в напредъка по ЦУР следва да бъдат видими и да положат основите за формулирането на най-добри практики за постигането на ЦУР; подчертава в този контекст значението на приобщаващата цифровизация, включително по отношение на изкуствения интелект, въз основа на Глобалния цифров пакт; приветства доклада за човешкото развитие за 2025 г., който се съсредоточава върху този въпрос;

°

° °

97. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията, на генералния секретар на ООН и на председателя на Общото събрание на ООН.